

ÇALIŞMA HAYATI İSTATİSTİKLERİ E - BÜLTENİ

ARALIK 2025 / ANKARA

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI:36

Oğuz TUNCAY
Çalışma Genel Müdürü

Mustafa Sezer PEHLİVAN
Çalışma İstatistikleri Daire Başkanı

HAZIRLAYANLAR:

Neslihan SARIŞIK, Çalışma Uzmanı
Mustafa AVCI, Çalışma Uzmanı
Eda Selin ILIKKAN BAŞDOĞAN, Çalışma Uzman Yardımcısı
Sibel ALKAN, Çalışma Uzman Yardımcısı
Gökhan AVCI, Çalışma Uzman Yardımcısı

Çalışma Genel Müdürlüğü
Çalışma İstatistikleri Daire Başkanlığı

ADRES:

Emek Mahallesi, Naci AYVALIOĞLU Caddesi No:13 Pk: 06520 Çankaya / ANKARA

Telefon: 0312 296 60 00

Faks No: 0312 296 18 75 - 0312 296 18 76

e-posta: cgm.istatistik@csgb.gov.tr

Çalışma Hayatı İstatistikleri e-Bültenine abone olmak için cgm.istatistik@csgb.gov.tr adresi üzerinden iletişim kurabilirsiniz.

Ayrıca bültene ilişkin görüş ve önerilerinizi iletmek için de bu e-posta adresinden bizimle iletişime geçebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu e-bülten bilgilendirme amaçlı olup Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın resmi görüşünü yansıtmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

TEMEL İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

ÇALIŞMA HAYATI İSTATİSTİKLERİ

SOSYAL GÜVENLİK KAPSAMI

İŞKUR TEMEL GÖSTERGELERİ

SENDİKAL İSTATİSTİKLER

TEMEL İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

TEMEL İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

İstihdam Edilen Kişi Sayısı

32.772.000

İşsiz sayısı

3.033.000

İşgücü

35.804.000

Temel İşgücü Göstergeleri (%)

İstihdam oranı İşgücüne Katılım Oranı İşsizlik Oranı

Genel (15+)

%49,2

%53,8

%8,5

İstihdam Oranı (%) İşgücüne Katılım Oranı İşsizlik Oranı

66,5

71,5

7,0

Erkek (15+)

40,4

47,9

15,6

Genç (15-24)

32,4

36,5

11,3

Kadın (15+)

Atıl İşgücü Oranı

%29,6

Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı

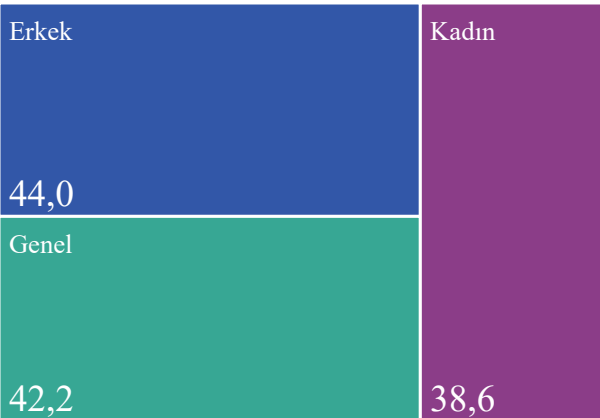
%20,0

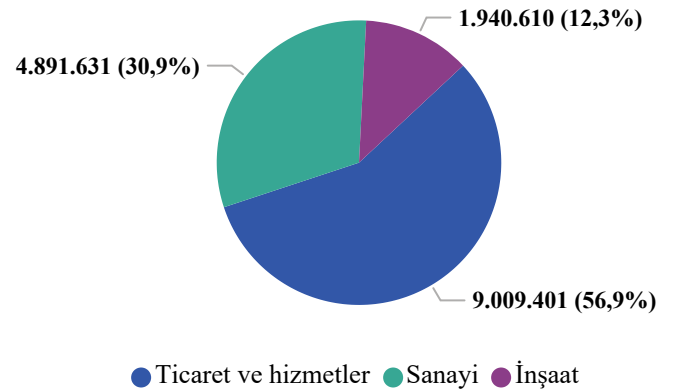
İşsiz ve Potansiyel İşgücünün Bütünleşik Oranı

%19,5

Haftalık Ortalama Fiili Çalışma Saati

Sektörlere Göre Ücretli Çalışanlar

KAYNAK: TÜİK

TÜİK Ekim ayına ilişkin mevsim etkisinden arındırılmış temel işgücü göstergeleri kullanılmıştır.

ÇALIŞMA HAYATI İSTATİSTİKLERİ

ÇALIŞMA HAYATI İSTATİSTİKLERİ

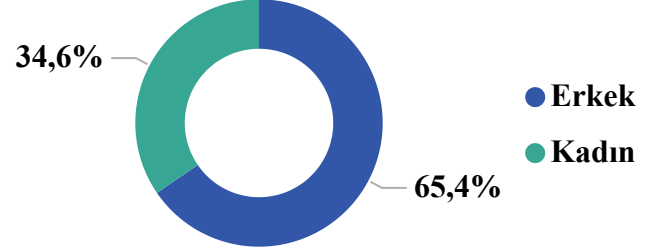
ASGARİ ÜCRET

Brüt Aşgari
Ücret
₺26.005,50

Net Aşgari Ücret
₺22.104,67

İşverene
Maliyeti
₺30.621,43

Cinsiyete Göre Zorunlu Sigortalı Oranı (%) 4/a

2002-2025 YILLARI ARASINDA*

Brüt Aşgari Ücret

Nominal Artış Oranı

10.265,92

Reel Artış Oranı

161,91

Net Aşgari Ücret

Nominal Artış Oranı

11.896,98

Reel Artış Oranı

203,12

Zorunlu Sigortalı Sayısı (4/a)

17.265.379

İşyeri Sayısı (4/a)

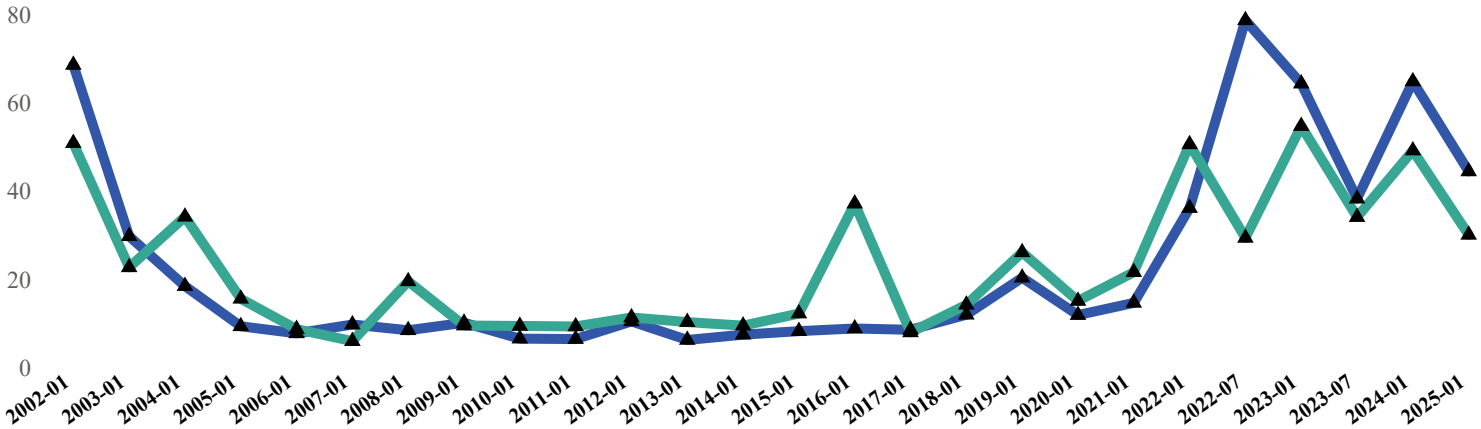
2.276.871

KIDEM TAZMİNATI TAVANI

1 Temmuz 2025-31 Aralık 2025 dönemi için 53.919,68 TL.

Enflasyon ve Net Aşgari Ücret Artış Oranı (%) (2002-2025)**

▲ Bir Önceki Dönem Sonu Enflasyonu (%) ▲ Net Aşgari Ücretin Yıllık Artış Oranı (%)

KAYNAK: ÇSGB, TCMB, TÜİK

*TCMB Enflasyon Hesaplayıcısı ile aşgari ücretin bugünkü değeri hesaplanırken 2002 Aralık-2025 Kasım dönemi değerleri kullanılmıştır.

**2025 Ocak ayına kadar bir önceki yıl sonu enflasyonu kullanılmıştır.

SOSYAL GÜVENLİK İSTATİSTİKLERİ

SOSYAL GÜVENLİK KAPSAMI

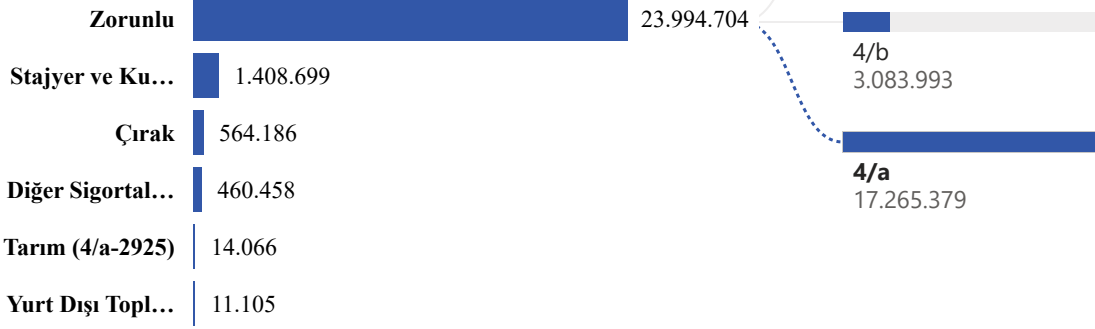
Aktif Sigortalılar
26.453.218

Pasif Sigortalılar
16.953.411

Bağımlılar
33.539.307

Özel Sandıklılar
476.052

Aktif Sigortalıların Dağılımı

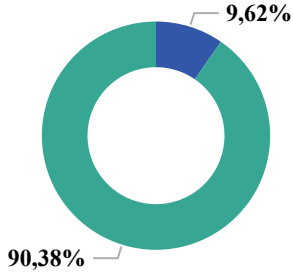

Pasif Sigortalıların Dağılımı

Kapsam Dışı Nüfus ve Sigortalı Nüfus Oranı

● Kapsam Dışı Nüfus Oranı ● Sigortalı Nüfus Oranı

Sosyal Sigortalı Kapsamı

77.421.988

Aktif/Pasif Oranı

1,64

- Sosyal Sigorta Kapsamı, aktif sigortalı, pasif sigortalı, bağımlı ve özel sandıkların toplamından oluşmaktadır.
- Aktif/Pasif Oranı (1,64); bir emekliyi aktif olarak çalışan yaklaşık iki sigortalının finanse etmekte olduğunu göstermektedir. Bu oranın yüksek olması istenilmektedir.

KAYNAK: SGK

*Sosyal Güvenlik Kapsamı 2025 yılı Eylül ayı istatistiklerini içermektedir.

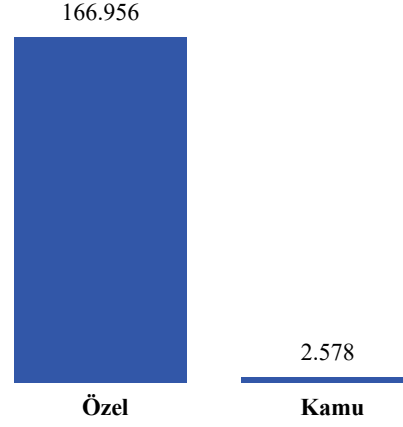
İŞKUR İSTATİSTİKLERİ

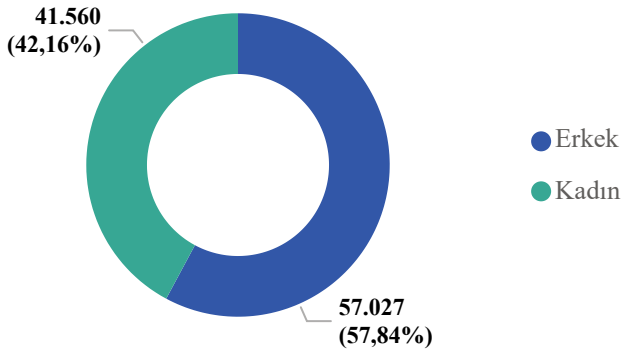
İŞKUR TEMEL GÖSTERGELERİ

Açık İş
169.534

Sektöre Göre Açık İş

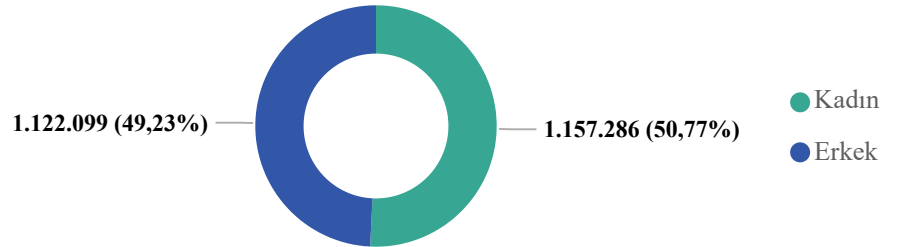

Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

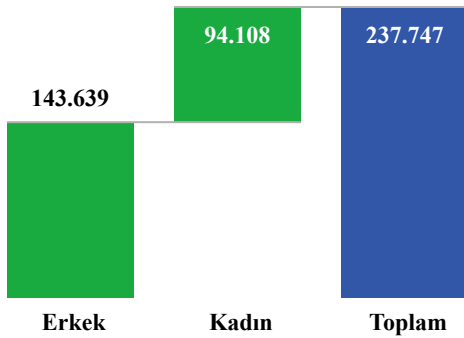
İşe Yerleştirme
98.587

Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz

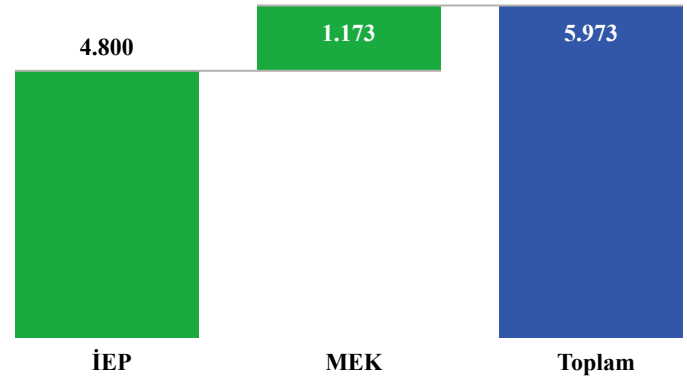

Kayıtlı İşsiz
2.279.385

Cinsiyete Göre Bireysel Görüşme

Aktif İşgücü Programından Yararlanan Kişi Sayısı

KAYNAK: İŞKUR

İŞKUR temel göstergeleri 2025 yılı Kasım ayı istatistiklerini içermektedir.

SENDİKAL İSTATİSTİKLER

İŞÇİ SENDİKALARI I

İşçi Sayısı

17.326.143

Sendika Üyesi İşçi Sayısı

2.429.527

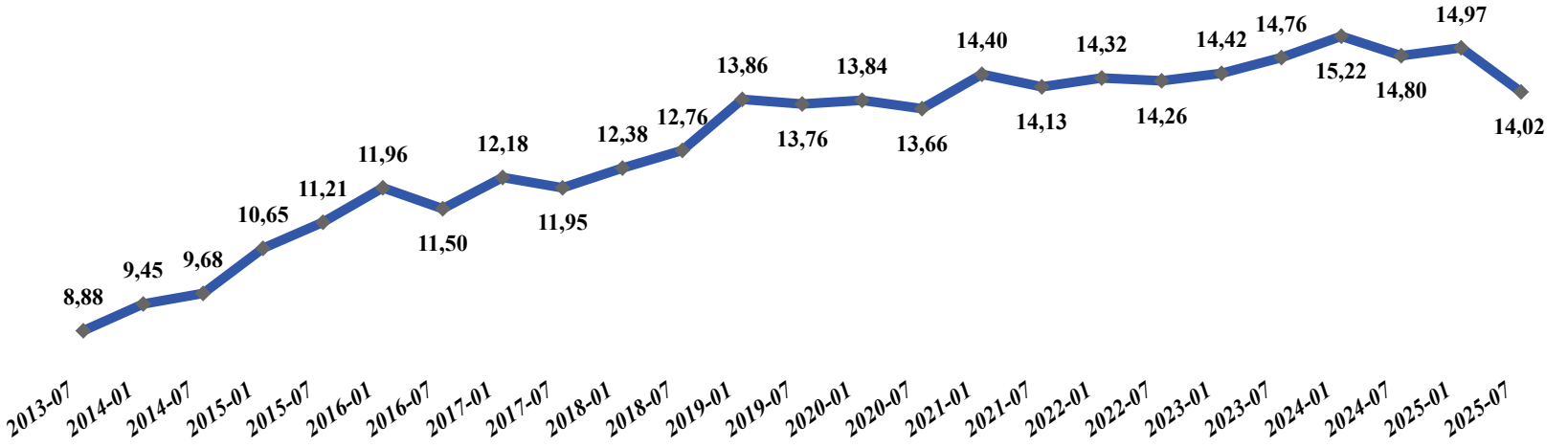
Barajı Geçen Sendika

65

İşçi Sendikası

235

İşçi Sendikalaşma Oranı (%)

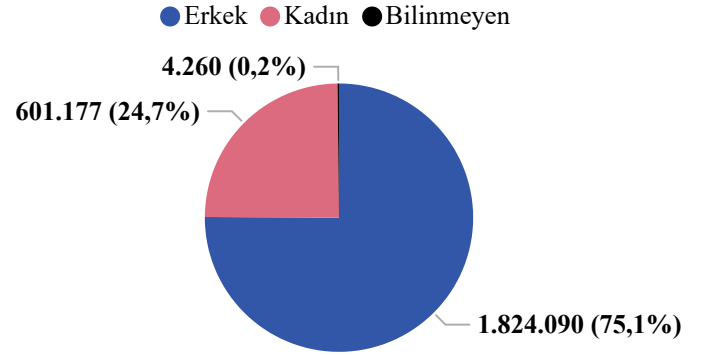

Sektöre Göre Sendikalaşma Sayıları*

● Sendika Üyesi İşçi Sayısı ● İşçi Sayısı

Cinsiyete Göre İşçi Sendika Üyelik Oranları (%)

Kamu sektöründe çalışan işçilerin %75,57'si sendika üyesidir. Özel sektörde çalışan işçilerin ise %6,83'ü sendika üyesidir.

*Sektörü bilinmeyen işçi sayısı 4.868, sendika üyesi işçi sayısı ise 143.682 kişidir.

KAYNAK: ÇSGB

İşçilere ilişkin veriler 2025 yılı Temmuz ayı Tebliğinden elde edilen verileri içermektedir.

İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

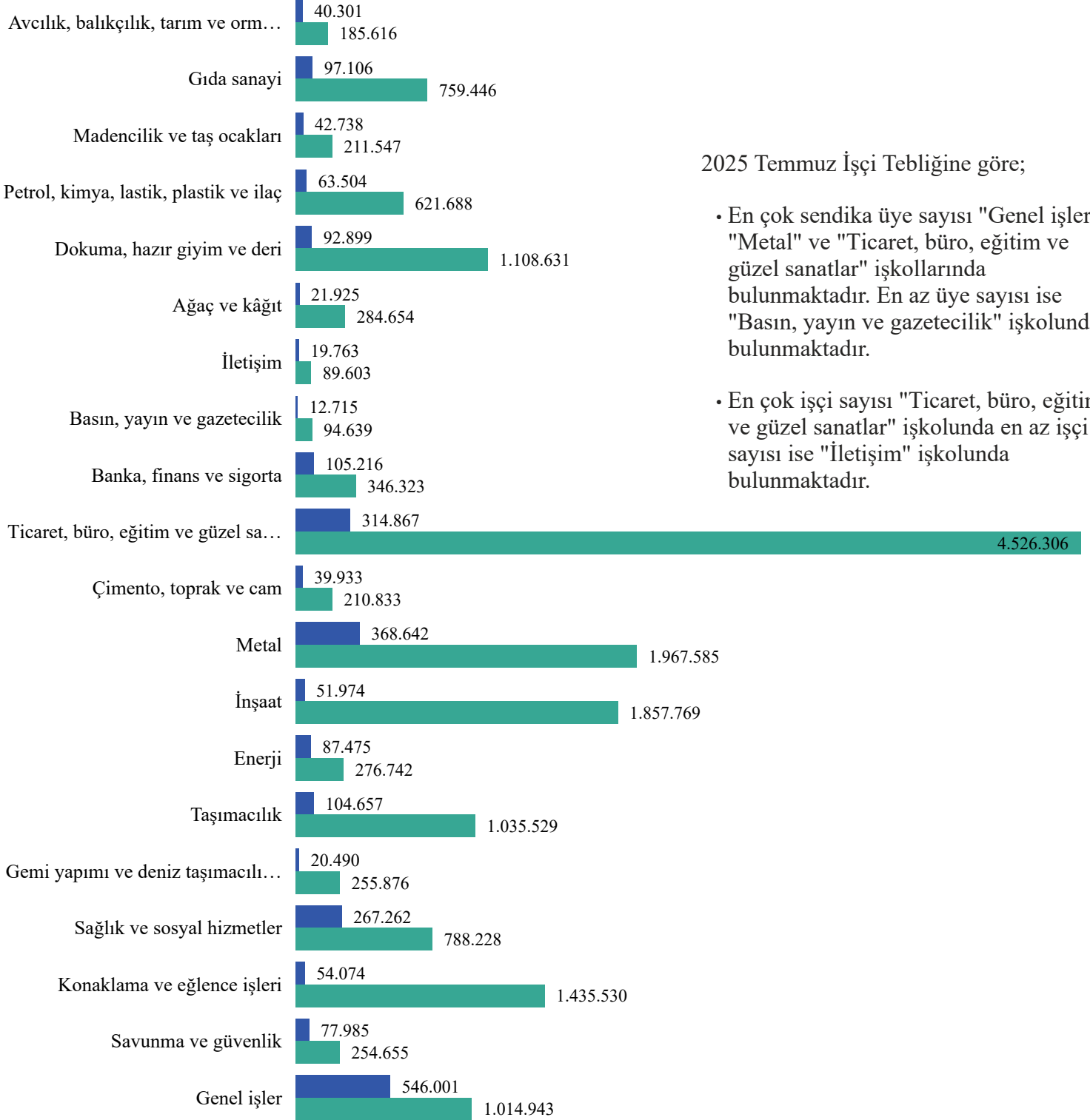

İŞÇİ SENDİKALARI II

İşkollarına Göre Üye ve İşçi Sayısı

● Sendika Üyesi İşçi Sayısı ● İşçi Sayısı

2025 Temmuz İşçi Tebliğine göre;

- En çok sendika üye sayısı "Genel işler", "Metal" ve "Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar" işkollarında bulunmaktadır. En az üye sayısı ise "Basın, yayın ve gazetecilik" işkolunda bulunmaktadır.
- En çok işçi sayısı "Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar" işkolunda en az işçi sayısı ise "İletişim" işkolunda bulunmaktadır.

KAYNAK: ÇSGB

İşçilere ilişkin veriler 2025 yılı Temmuz ayı Tebliğinden elde edilen verileri içermektedir.

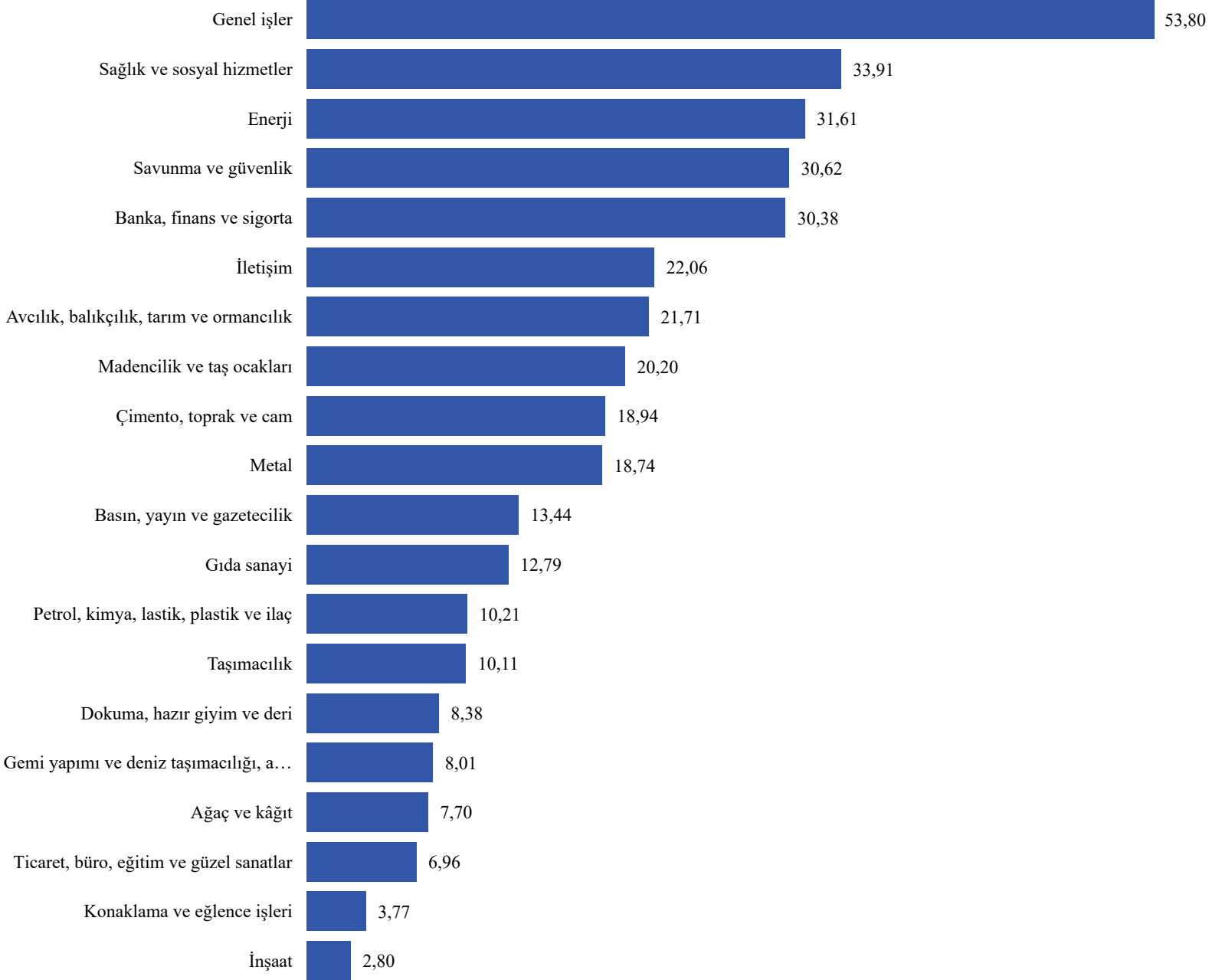
İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

İŞÇİ SENDİKALARI III

İşkollarına Göre Sendikalaşma Oranı (%)

KAYNAK: ÇSGB

İşçilere ilişkin veriler 2025 yılı Temmuz ayı Tebliğinden elde edilen verileri içermektedir.

İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

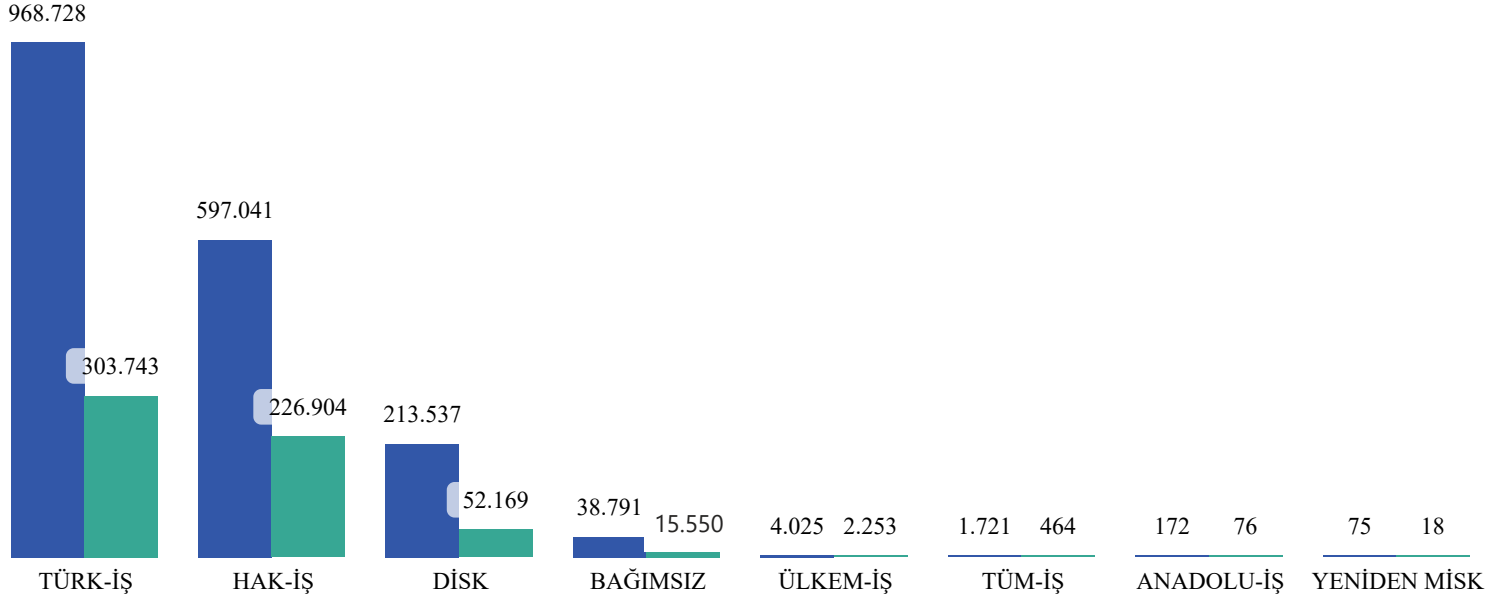

İŞÇİ SENDİKALARI IV

Cinsiyete Göre Konfederasyonların Üye Sayıları

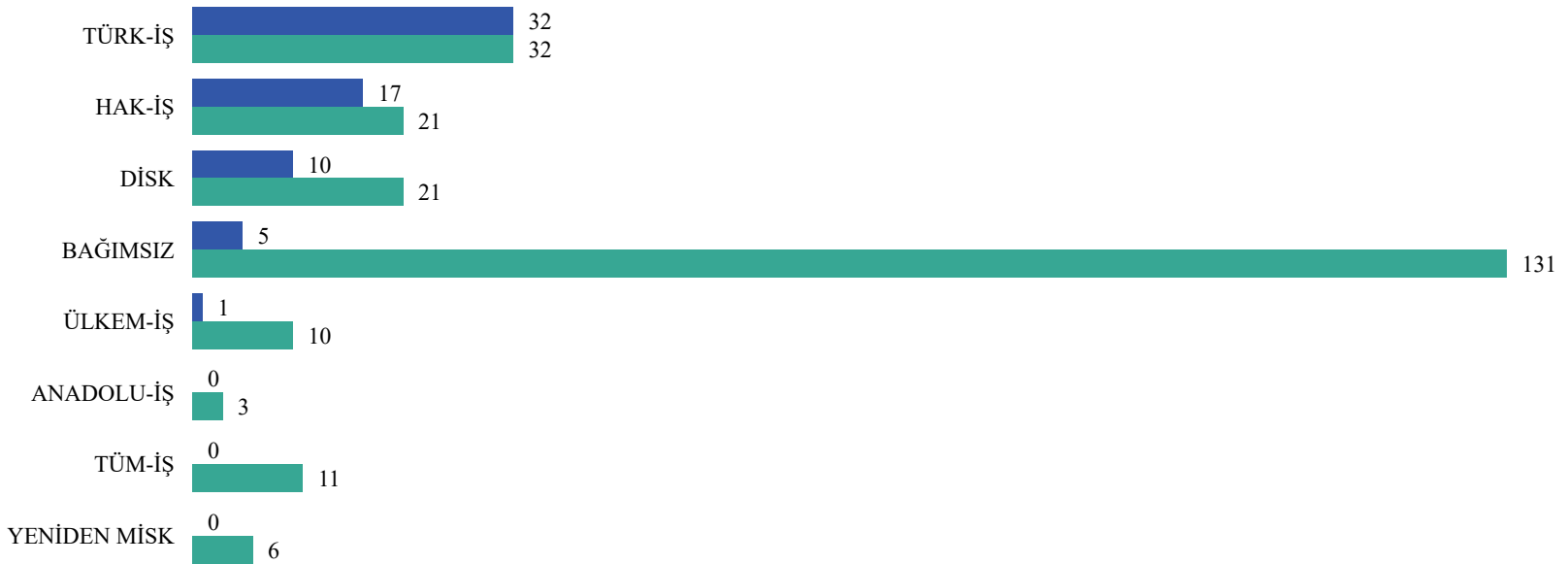
● Erkek ● Kadın

• 2025 Temmuz İşçi Tebliğine göre, en çok sendika üye sayısına sahip olan konfederasyon, toplam üye sayısının yaklaşık % 52,38'ine sahip olan TÜRK-İŞ Konfederasyonudur.

Konfederasyonlara Göre Sendika Bilgisi

● Barajı Geçen Sendika Sayısı ● Sendika Sayısı

KAYNAK: ÇSGB

İşçilere ilişkin veriler 2025 yılı Temmuz ayı Tebliğinden elde edilen verileri içermektedir.

İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

KAMU SENDİKALARI I

Kamu Görevlisi Sayısı

3.016.495

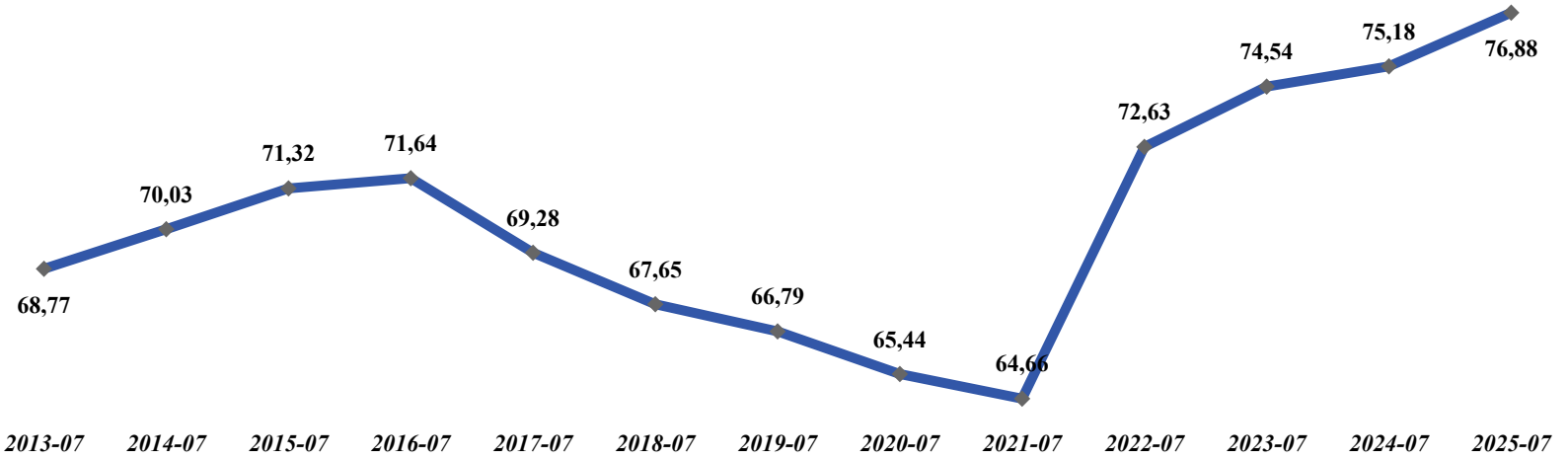
Sendika Üyesi Kamu Görevlisi Sayısı

2.319.157

Kamu Görevlileri Sendika Sayısı

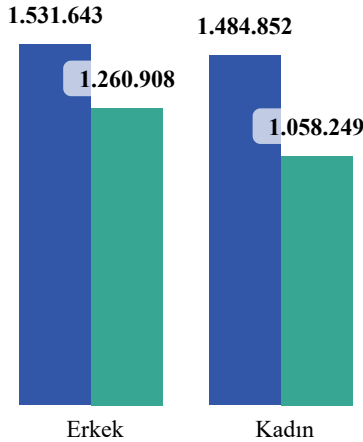
277

Kamu Görevlileri Sendikalaşma Oranı (%)

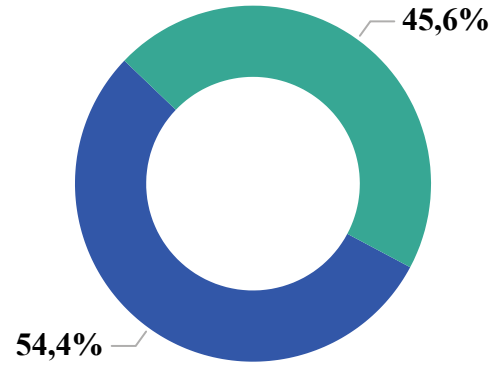
Cinsiyete Göre Kamu Görevlileri ve Sendika Üye Sayısı Dağılımı

● Kamu Görevlisi Sayısı ● Üye Sayısı

Cinsiyete Göre Kamu Görevlileri Sendika Üyelik Oranları (%)

Cinsiyet ● Erkek ● Kadın

KAYNAK: ÇSGB

Kamu Görevlilerine ilişkin veriler 2025 yılı Temmuz ayı Tebliğinden elde edilen verileri içermektedir. İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

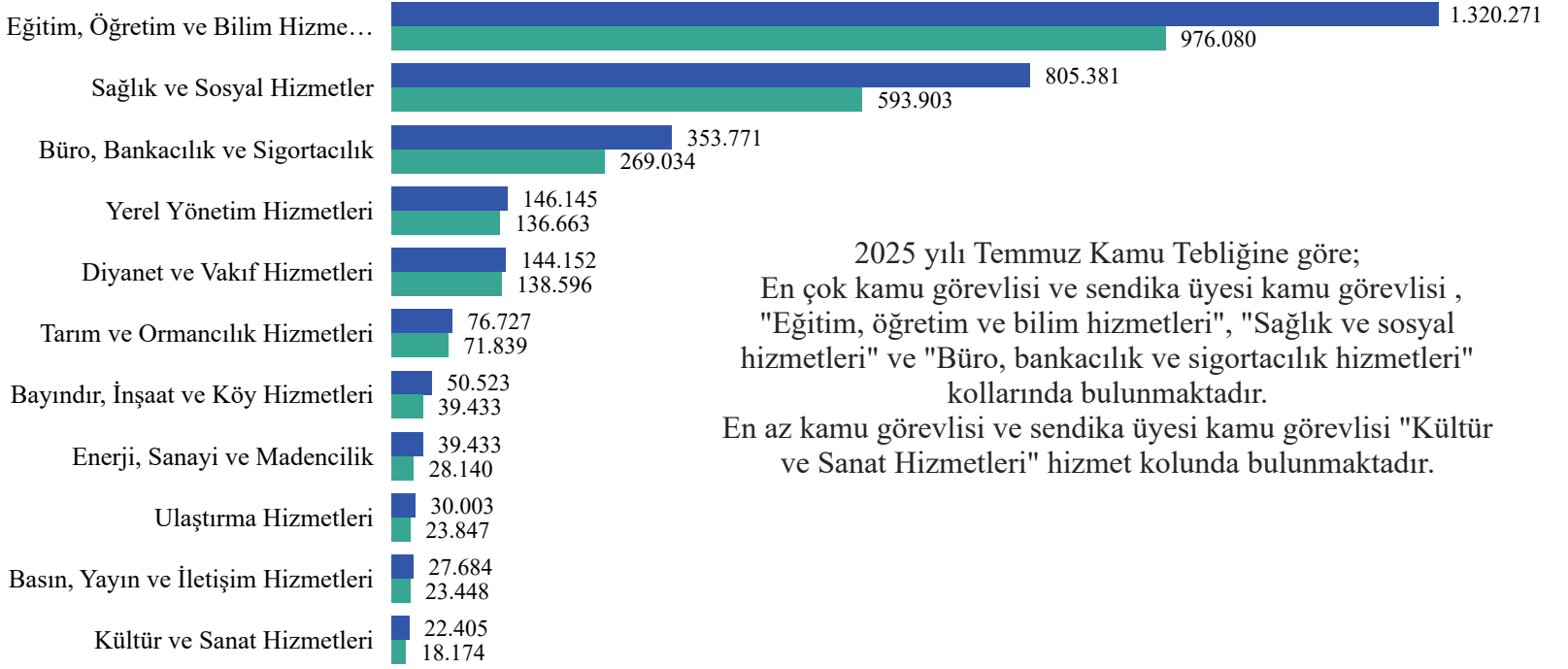

KAMU SENDİKALARI II

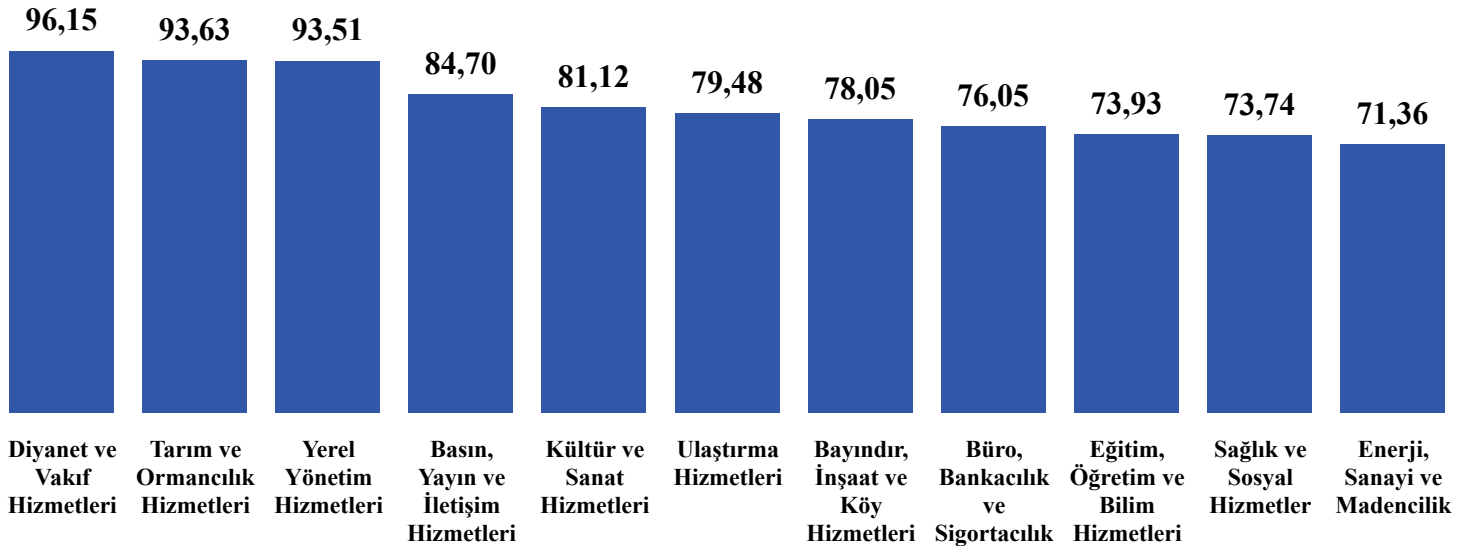
Hizmet Kollarına Göre Kamu Görevlisi ve Sendika Üye Sayısı

● Kamu Görevlisi Sayısı ● Üye Sayısı

2025 yılı Temmuz Kamu Tebliğine göre;
En çok kamu görevlisi ve sendika üyesi kamu görevlisi, "Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri", "Sağlık ve sosyal hizmetleri" ve "Büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri" kollarında bulunmaktadır.
En az kamu görevlisi ve sendika üyesi kamu görevlisi "Kültür ve Sanat Hizmetleri" hizmet kolunda bulunmaktadır.

Hizmet Kollarına Göre Sendikalaşma Oranı(%)

2025 yılı Temmuz Kamu Tebliğine göre, en yüksek sendikalaşma oranı, "Diyanet ve Vakıf Hizmetleri", "Tarım ve Ormancılık Hizmetleri", "Yerel Yönetim Hizmetleri" kollarında bulunmaktadır.

KAYNAK: ÇSGB

Kamu Görevlilerine ilişkin veriler 2025 yılı Temmuz ayı Tebliğinden elde edilen verileri içermektedir.

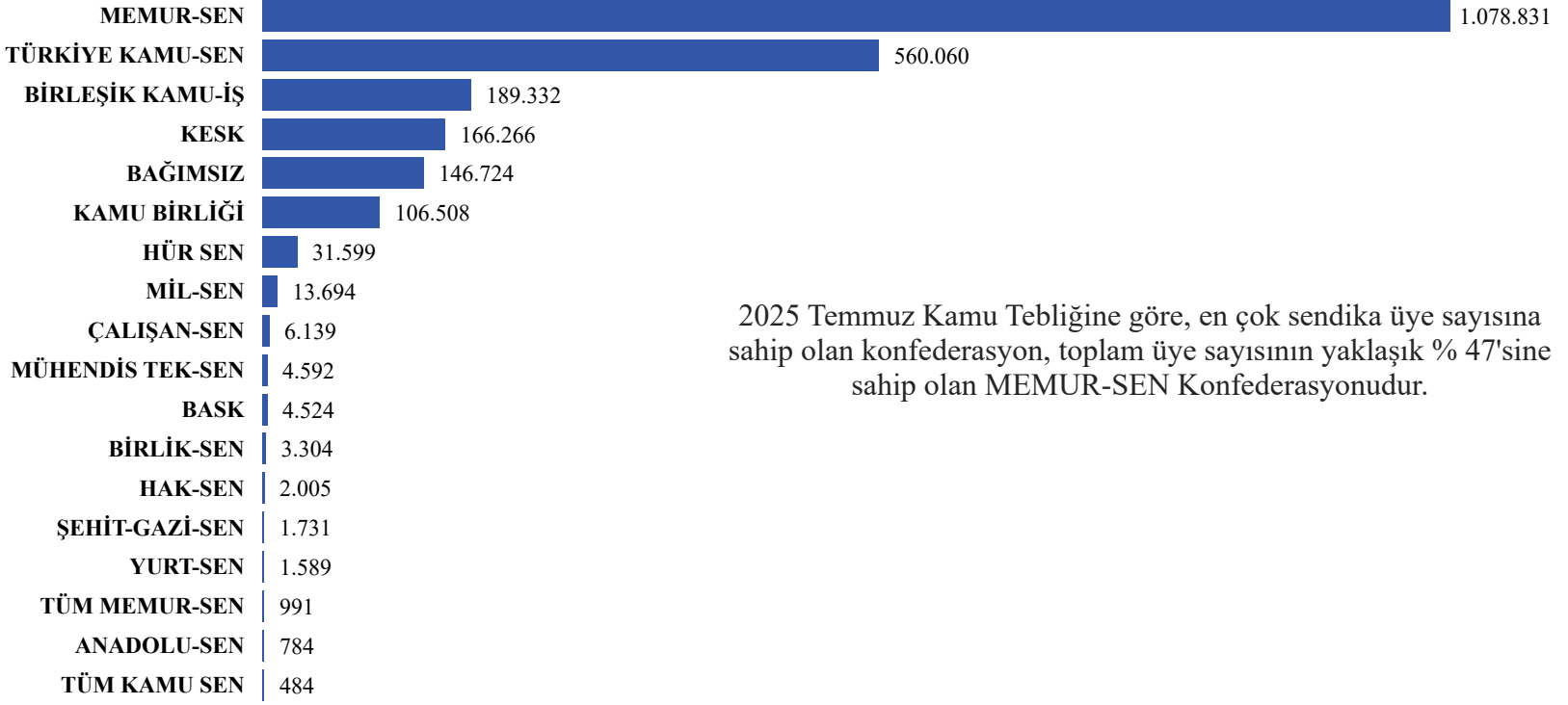
İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

KAMU SENDİKALARI III

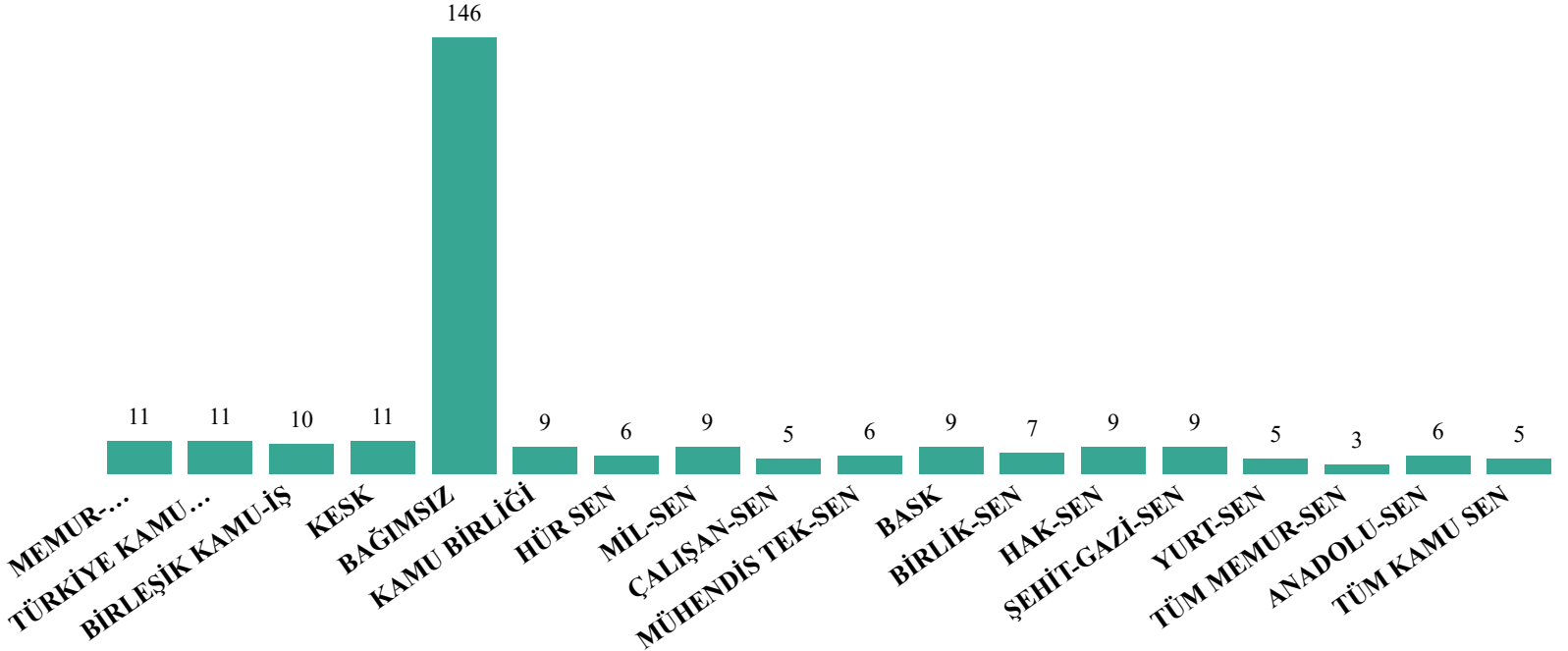

Konfederasyonların Üye Dağılımı

2025 Temmuz Kamu Tebliğine göre, en çok sendika üye sayısına sahip olan konfederasyon, toplam üye sayısının yaklaşık % 47'sine sahip olan MEMUR-SEN Konfederasyonudur.

Konfederasyonlara Göre Sendika Sayıları

KAYNAK: ÇSGB

Kamu Görevlilerine ilişkin veriler 2025 yılı Temmuz ayı Tebliğinden elde edilen verileri içermektedir.

İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

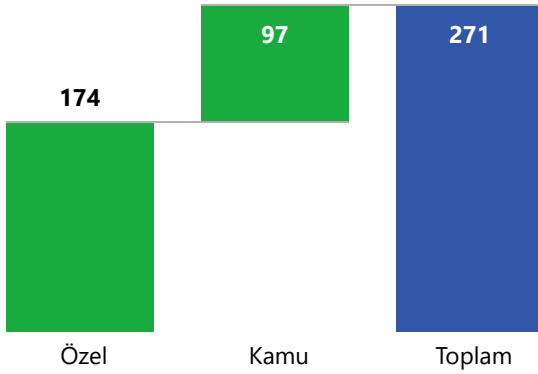
TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ I

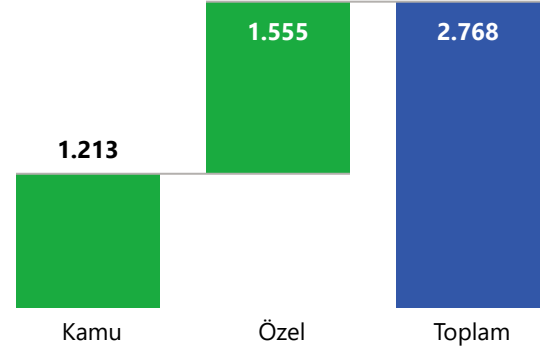
YETKİ - I

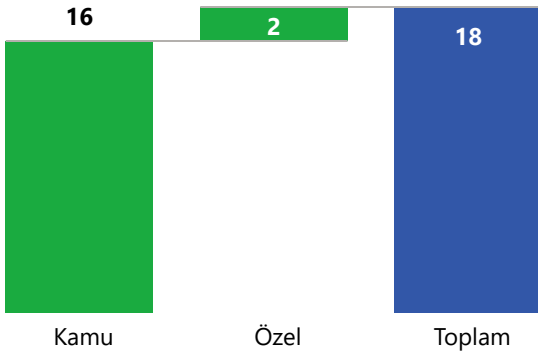
Sektöre Göre Olumlu Sonuçlanan Yetki
Tespit Sayısı, Kasım 2025

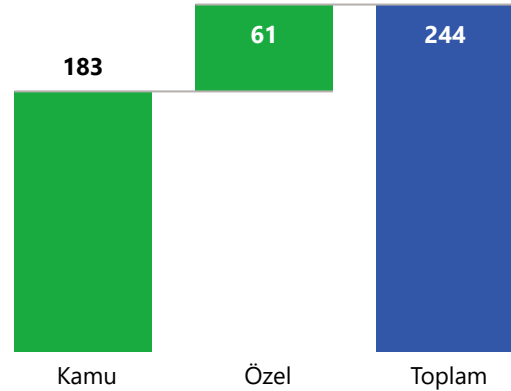
Sektöre Göre Olumlu Sonuçlanan Yetki
Tespit Sayısı, 2025

Sektöre Göre Olumsuz Sonuçlanan Yetki
Tespit Sayısı, Kasım 2025

Sektöre Göre Olumsuz Sonuçlanan Yetki
Tespit Sayısı, 2025

KAYNAK: ÇSGB

İdari kayıtlar en güncel haliyle 2025 yılı Kasım ayına ilişkin verilerini içermektedir.
İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

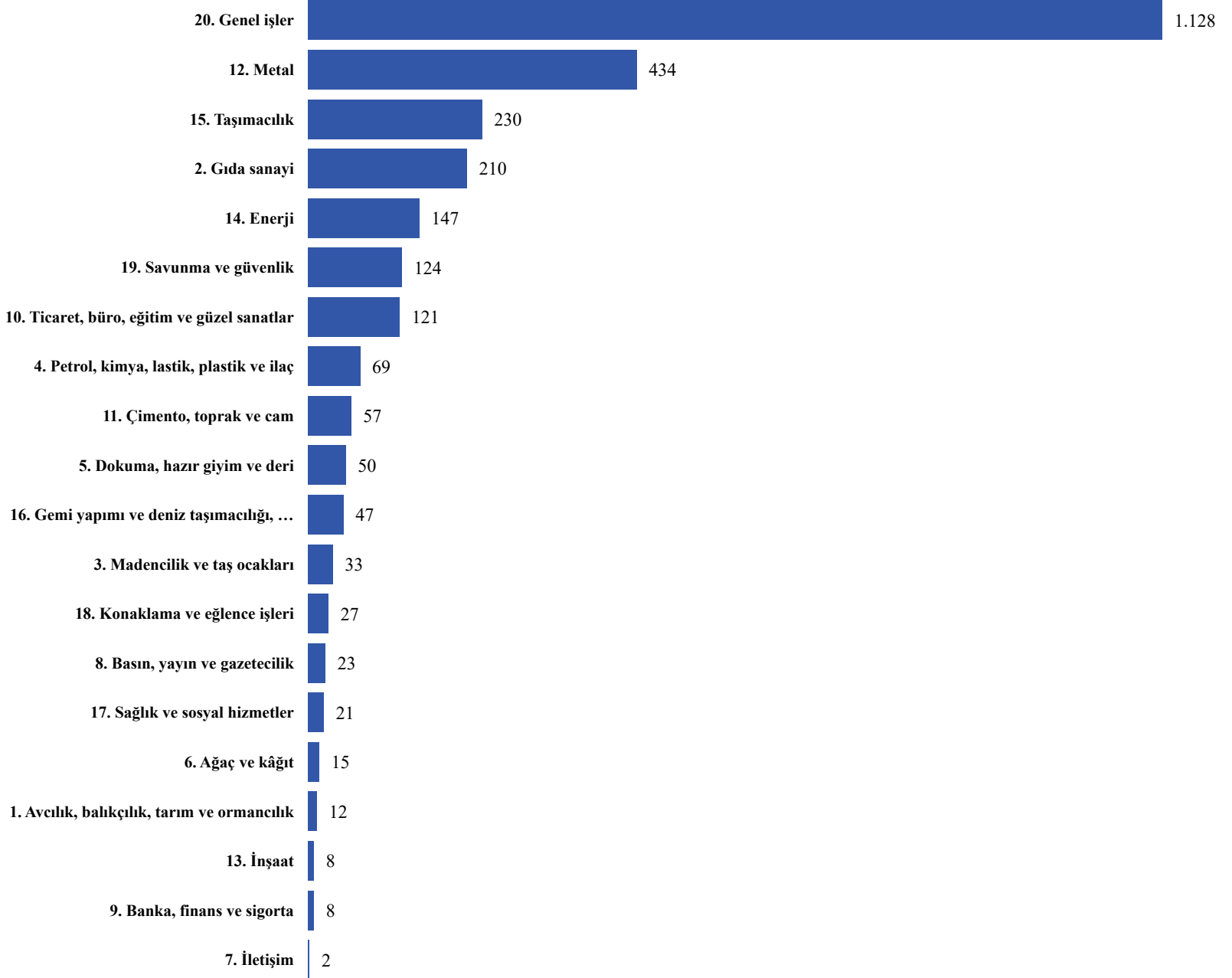

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ I

YETKİ - II

İşkollarına Göre Olumlu Yetki Tespit Sayısı, 2025

KAYNAK: ÇSGB, İdari kayıtlar en güncel haliyle 2025 yılı Kasım ayına ilişkin verilerini içermektedir. İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

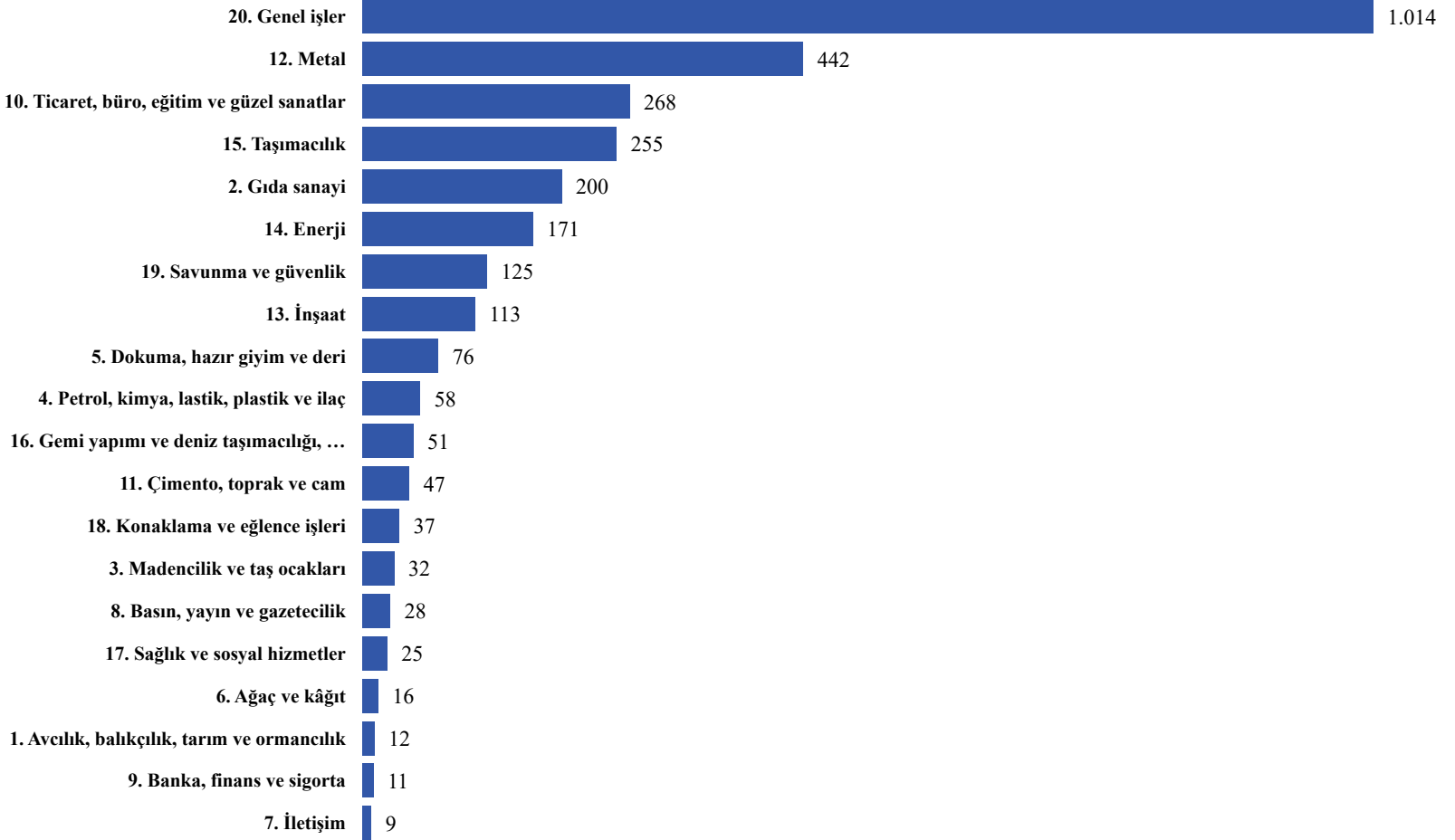
TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ I

YETKİ - III

İşkollarına Göre Yetki Belgesi Sayısı, 2025

KAYNAK: ÇSGB, İdari kayıtlar en güncel haliyle 2025 yılı Kasım ayına ilişkin verilerini içermektedir. İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ II

İMZALANAN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ

Kasım,
2025

İmzalanan TİS Sayısı
116

İşçi Sayısı
30.446

İşyeri Sayısı
417

Üye Sayısı
22.557

2025

İmzalanan TİS Sayısı
2.854

İşçi Sayısı
1.313.544

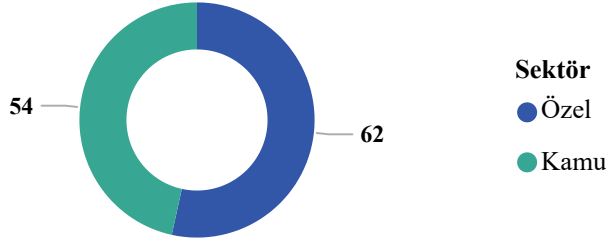

İşyeri Sayısı
27.715

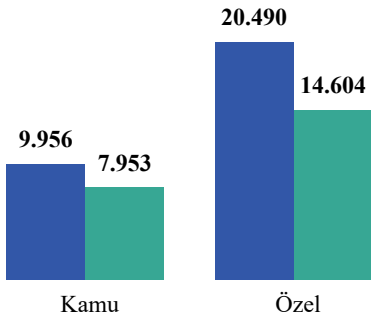
Üye Sayısı
1.056.234

Sektöre Göre İmzalanan TİS Sayısı, Kasım 2025

Sektöre Göre İşçi Sayısı ve Üye Sayısı, Kasım 2025

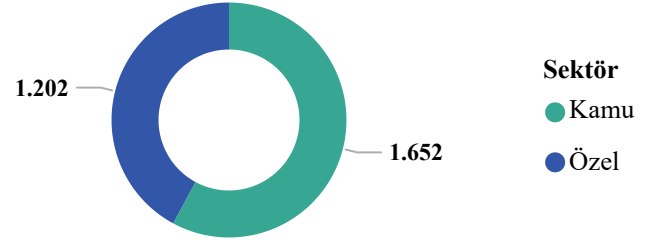
İşçi Sayısı Üye Sayısı

Sektöre Göre İşyeri Sayısı, Kasım 2025

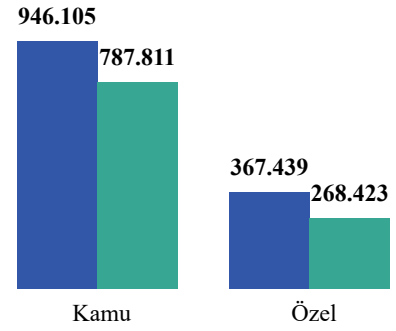

Sektöre Göre İmzalanan TİS Sayısı, 2025

Sektöre Göre İşçi Sayısı ve Üye Sayısı, 2025

İşçi Sayısı Üye Sayısı

Sektöre Göre İşyeri Sayısı, 2025

KAYNAK: ÇSGB, İdari kayıtlar en güncel haliyle 2025 yılı Kasım ayına ilişkin verilerini içermektedir.
İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ III

YÜRÜRLÜKTE OLAN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ

Yürürlükte Olan
TİS Sayısı
6.103

TİS Kapsamındaki
İşçi Sayısı
2.666.014

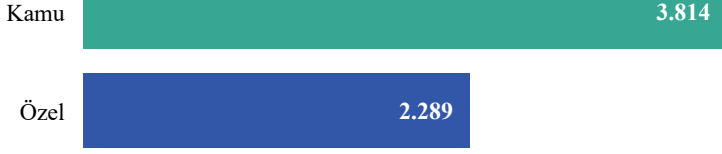

İşyeri Sayısı
58.157

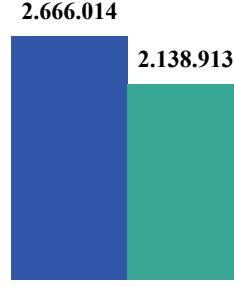
Kapsam Oranı
%15,39

Sektöre Göre Yürürlükte Olan TİS Sayısı

Aktif Toplu İş Sözleşmesi

● TİS Kapsamındaki İşçi Sayısı ● Üye Sayısı

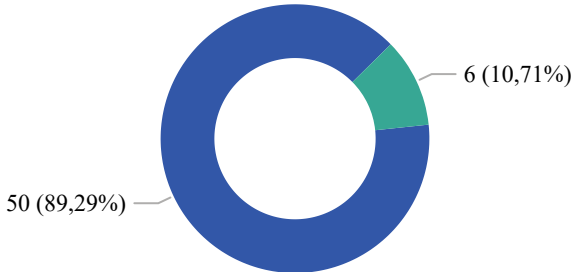
RESMİ ARABULUCULUK

Arabuluculuk Başvuru Sayısı

22
Kasım

Arabuluculuk Sonucu Sayısı, Kasım 2025

● Uyuşmazlıkla ● Anlaşma Sağlandı

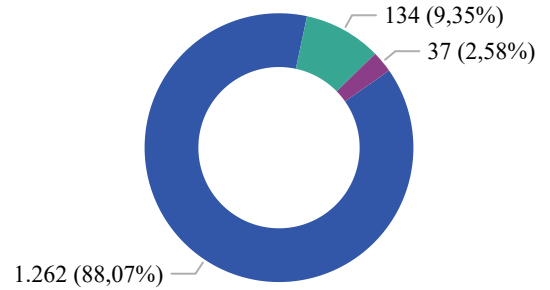

Arabuluculuk Başvuru Sayısı

1.474
2025

Arabuluculuk Sonucu Sayısı, 2025

● Uyuşmazlıkla ● Anlaşma Sağlandı ● Kendi Aralarında

KAYNAK: ÇSGB, İdari kayıtlar en güncel haliyle 2025 yılı Kasım ayına ilişkin verilerini içermektedir.
İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

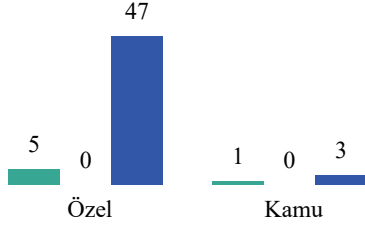
TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ IV

RESMİ ARABULUCULUK

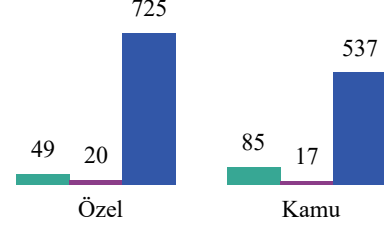
Sektöre Göre Arabuluculuk Sonucu Sayısı, Kasım 2025

● Anlaşma Sağlandı ● Kendi Aralarında ● Uyuşmazlıkla

Sektöre Göre Arabuluculuk Sonucu Sayısı, 2025

● Anlaşma Sağlandı ● Kendi Aralarında ● Uyuşmazlıkla

GREV

Grev Sayısı, Kasım 2025

1

Grev Sayısı, 2025

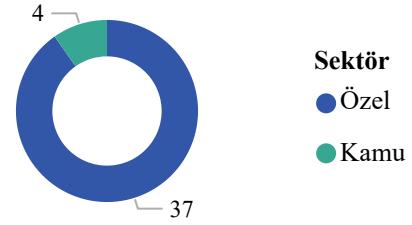
41

İş Koluna Göre Grev Sayısı, Kasım 2025

12. Metal

Sektöre Göre Grev Sayısı, 2025

İşkollarına Göre Devam Eden Grev Sayısı, 2025

- Aylık grev sayısı, o ay içinde başlayan ve devam eden grevlerle o ay içinde başlayan ve biten grevlerden oluşmaktadır.
- Geçmişte başlamış ve bitiş tarihi Bakanlık kayıtlarına ulaşmayan grevleri de içermektedir.

KAYNAK: ÇSGB, İdari kayıtlar en güncel haliyle 2025 yılı Kasım ayına ilişkin verilerini içermektedir. İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ SÜREÇLERİ V

YÜKSEK HAKEM KURULU (YHK) TARAFINDAN KARARA BAĞLANAN TİS SAYISI

Kasım,
2025

YHK Tarafından Karara Bağlanan TİS Sayısı
42

İşçi Sayısı
1.796

İşyeri Sayısı
57

2025

YHK Tarafından Karara Bağlanan TİS Sayısı
471

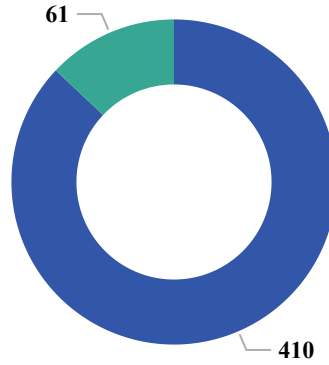

İşçi Sayısı
40.545

İşyeri Sayısı
1.021

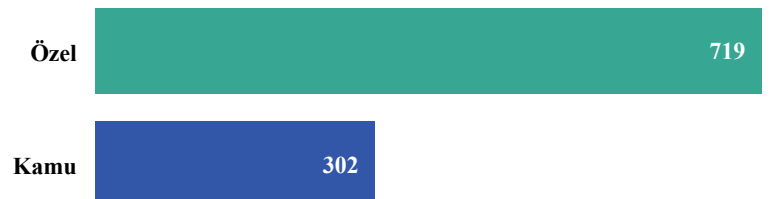
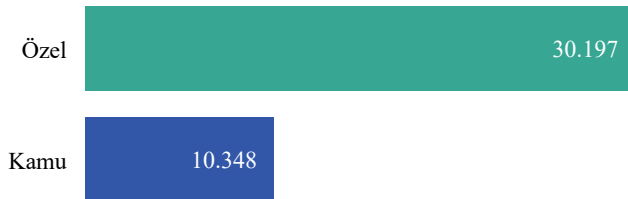
Sektöre Göre YHK Tarafından Karara Bağlanan TİS Sayısı, 2025

Sektör
● Özel
● Kamu

YHK Tarafından Karara Bağlanan TİS Kapsamında İşçi Sayısı, 2025

YHK Tarafından Karara Bağlanan TİS Kapsamında İşyeri Sayısı, 2025

KAYNAK: ÇSGB, İdari kayıtlar en güncel haliyle 2025 yılı Kasım ayına ilişkin verilerini içermektedir. İdari kayıtlar 2023 yılından itibaren TÜİK tarafından verilen kalite logosuna sahiptir.

KAYNAK ve AÇIKLAMALAR

- **Temel İşgücü İstatistikleri, TÜİK, İşgücü İstatistikleri**
Ücretli Çalışan İstatistikleri Ekim 2025 (2025 yılı Kasım ayında yayınlanan mevsim etkisinden arındırılmış güncel verileri içermektedir.)
- **Sendikal İstatistikler, ÇSGB İdari Kayıtları, İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayıları Hakkında Tebliğ**
(Temmuz 2025),
Kamu Görevlileri Sendika Üye Sayıları Hakkında Tebliğ (Temmuz 2025)
(İdari kayıtlara ilişkin aylık istatistikler 01-30 Kasım tarihleri kapsamındaki verileri içermektedir.)
- **Çalışma Hayatı İstatistikleri, ÇSGB, Asgari Ücret İstatistikleri**
TÜİK, Parasal Değerleri Güncelleme Aracı (Asgari ücretin bugünkü değeri hesaplanırken 2002 Aralık-2025 Kasım dönemi değerleri kullanılmıştır.
SGK, 4/a Kapsamında İşyeri ve Zorunlu Sigortalı İstatistikleri (Eylül 2025 tarihine ait verileri içermektedir.)
- **Sosyal Güvenlik Kapsamı, SGK, Sosyal Güvenlik Kapsamı İstatistikleri** (Eylül 2025)
- **İŞKUR Temel Göstergeleri, Kasım 2025 Aylık İstatistik Bülteni**
- **Merkez Bankası Enflasyon Hesaplayıcısı,**
<https://herkesicin.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/ekonomi/hie/icerik/enflasyon+hesaplayici>

İşgücüne İlişkin Tamamlayıcı ve Temel Göstergeler:

- **İstihdam:** Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.
 - İşbaşında olanlar:** Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.
 - İşbaşında olmayanlar:** Bir işi olan ancak referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan ücretli, maaşlı, yevmiyeli, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi; işten uzak kalma nedenine göre işi ile bağlantısı devam ediyor ise istihdamda sayılmaktadır.
- **İstihdam Oranı:** İstihdamın, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.
- **İşsiz:** Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.
- **İşsizlik Oranı:** İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.
- **İşgücü:** İşgücü, ilgili referans dönemde ekonomik mal ve hizmetlerin üretimi için emek arzında bulunan veya bulunmak isteyen çalışma çağındaki nüfusu kapsar. İşgücü, istihdamda olanlar ile işsizlerin toplamını ifade etmektedir.
- **Genç İşgücü:** İlgili referans dönemde ekonomik mal ve hizmetlerin üretimi için emek arzında bulunan veya bulunmak isteyen 15-24 yaş aralığındaki çalışma çağındaki nüfusu kapsar.
- **İşgücüne katılma oranı:** İşgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.
- **Ücretli çalışan sayısı:** SGK Aylık Prim ve Hizmet Bildirgesi ve GİB Muhtasar Beyanname kayıtlarında bulunan ücretli çalışanlar ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri kısmı için BDDK kayıtlarında bulunan ücretli çalışanlar dikkate alınmaktadır. Çırak ve stajyerler ile fiili çalışan iş sahibi, ortaklar ve ücretsiz aile işçileri kapsanmamaktadır.
- **Zamana Bağlı Eksik İstihdam:** Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.
- **Potansiyel işgücü:** Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.
- **Atıl İşgücü Oranı:** Zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.
- **Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı:** Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin toplamının işgücüne oranıdır.
- **İşsiz ve Potansiyel İşgücünün Bütünleşik Oranı :** İşsiz ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.

İŞKUR Temel Göstergeler:

- **Kayıtlı İşsiz:** Kuruma kayıtlı iş arayanlardan herhangi bir işte çalışmayanları ifade eder.
- **Bireysel Görüşme:** İş ve meslek danışmanının iş arayanlarla ve meslek seçme aşamasında olanlarla yaptığı görüşmedir.
- **İşe Yerleştirme:** İş arayanların Kurumca ilan edilen işgücü taleplerine uygun bulunarak istihdam edilmeleridir.
- **Açık İş:** İşveren tarafından talep edilen toplam işçi sayısını ifade eder.
- **Mesleki Eğitim Kursları:** İŞKUR'a kayıtlı herhangi bir mesleği olmayan, bir mesleği olmakla birlikte mesleğinde iş bulamayan veya mesleğinde yeterli olamayan işsizlerin niteliklerini geliştirerek istihdam edilebilirliklerini artırmak amacıyla düzenlenen kurslardır.
- **İşbaşı Eğitim Programları:** Mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması amacıyla düzenlenen programlardır.

SGK Temel Göstergeler:

- **İş yeri:** Sigortalı sayılanların maddî olan ve olmayan unsurlar ile birlikte işlerini yaptıkları yerlerdir.
- **Sosyal Sigorta Kapsamı;** Aktif, Pasif, Özel Sandıklar ile Bağımlılardan oluşmaktadır.
- **Aktif Sigortalı:** Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi ifade etmektedir.
- **Pasif Sigortalı (Gelir ve Aylık Alanlar):** Uzun ve kısa vadeli sigorta kolları bakımından kendisine veya hak sahiplerine aylık ve/veya gelir bağlananları ifade etmektedir.
- **Özel Sandıklar:** 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personeli için kurulmuş bulunan sandıkların iştirakçileri ile aylık veya gelir bağlanmış olanlar ile bunların hak sahiplerini ifade eder. Devir tarihi itibarıyla sandık iştirakçileri 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar.
- **Bağımlılar:** Bakmakla yükümlü tutulanları ifade etmektedir.
- **Aktif/Pasif Oranı:** Sisteme prim ödeyen aktif sigortalıların sayısı ile sistemden gelir ve aylık alan pasif sigortalıların (dosya) sayısı arasındaki orandır.
- **4/a kapsamındaki Zorunlu Sigortalı:** Stajyer, kursiyer, çırak, yurtdışı topluluk ve diğer sigortalılar hariç uzun vade sigorta kolları kapsamındaki bildirimleri ifade etmektedir.

Asgari Ücret:

- **Asgari Ücretin Nominal Artış Oranı:** Asgari ücretin baz alınan yıldan (2002) itibaren sayısal olarak artış oranıdır.
- **Asgari Ücretin Reel Artış Oranı:** Asgari ücretin nominal artış oranının enflasyondan arındırılmış halidir.

ÇSGB İdari Kayıtlar:

- **İşçi:** Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişilere denir. (4857 İş Kanunu/ mad. 2)
- **Üye işçi:** Toplu iş sözleşmesinin imzalandığı tarihte taraf sendikaya üye olanlardır.
- **Yetki Tespiti:** Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birinin üyesi bulunması şartıyla işçi sendikası, toplu iş sözleşmesinin kapsamına girecek işyerinde başvuru tarihinde çalışan işçilerin yarısından fazlasının, işletmede ise yüzde kırkının kendi üyesi bulunması hâlinde bu işyeri veya işletme için toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkilidir. Toplu iş sözleşmesi yapmak isteyen işçi sendikası Bakanlığa başvurarak yetkili olduğunun tespitini ister. İşveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren de Bakanlığa başvurarak yetkili işçi sendikasının tespitini isteyebilir. Bakanlık, kayıtlarına göre başvuru tarihi itibarıyla bir işçi sendikasının yetkili olduğunu tespit ettiğinde, başvuruyu, işyeri veya işletmedeki işçi ve üye sayısını, o işkolunda kurulu işçi sendikaları ile taraf olacak işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene altı iş günü içinde bildirir.
- **Yetki Belgesi:** Kendilerine gönderilen yetki tespit yazısını alan işçi veya işveren sendikaları veya sendika üyesi olmayan işveren; taraflardan birinin veya her ikisinin yetki şartlarına sahip olmadığı veya kendisinin bu şartları taşıdığı yolundaki itirazını, nedenlerini de göstererek yazının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde mahkemeye yapabilir. Tespit yazısına süresi içinde itiraz edilmemişse sürenin bitimini takip eden altı iş günü içinde; yapılan itiraz reddedilmişse ya da kendisine yetki şartlarına sahip olmadığı bildirilen sendikanın itirazı sonucunda yetki şartlarına sahip olduğunu tespit eden kesinleşmiş mahkeme kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde; ilgili sendikaya, Bakanlıkça bir yetki belgesi verilir.
- **Toplu İş Sözleşmesi:** Toplu iş sözleşmesi, iş sözleşmesinin yapılması, içeriği ve sona ermesine ilişkin hükümleri içerir. Toplu iş sözleşmesi, tarafların karşılıklı hak ve borçları ile sözleşmenin uygulanması ve denetimini ve uyuşmazlıkların çözümü için başvurulacak yolları düzenleyen hükümleri de içerebilir. Toplu iş sözleşmesi yazılı olarak yapılır.
- **Arabuluculuk:** Toplu görüşme için kararlaştırılan ilk toplantıya taraflardan biri gelmez veya geldiği hâlde görüşmeye başlamazsa, toplu görüşmeye başladıktan sonra toplantıya devam etmezse veya taraflar toplu görüşme süresi içerisinde anlaşamadıklarını bir tutanakla tespit ederlerse ya da toplu görüşme süresi anlaşma olmaksızın sona ererse, taraflardan biri uyuşmazlığı altı iş günü içinde görevli makama bildirir. Uyuşmazlık yazısını alan görevli makam altı iş günü içinde taraflardan en az birinin katılımı ile veya katılım olmazsa resen, resmî listede bir arabulucu görevlendirir. Tarafların resmî arabulucu listesindeki bir arabulucu ismi üzerinde anlaşma sağlamaları hâlinde, belirlenen kişi görevli makam tarafından o uyuşmazlıkta arabulucu olarak görevlendirilir. Arabulucu, tarafların anlaşmaya varması için her türlü çabayı harcar ve ilgililere önerilerde bulunur. Arabulucunun görevi kendisine yapılacak bildirimden itibaren on beş gün sürer. Bu süre tarafların anlaşması ile en çok altı iş günü uzatılabilir ve görevli makama bildirilir.
- **Yüksek Hakem Kurulu:** Grev oylaması sonucunda grev yapılmaması yönündeki kararın kesinleşmesinden itibaren altı iş günü içinde işçi sendikası; grev ve lokavtın yasak olduğu uyuşmazlıklarda 6356 sayılı Kanunun 50 nci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen tutanağın tebliğinden ya da erteleme süresinin uyuşmazlıkla sonuçlanması hâlinde sürenin bitiminden itibaren taraflardan biri altı iş günü içinde Yüksek Hakem Kuruluna başvurabilir. Aksi takdirde işçi sendikasının yetkisi düşer. Yüksek Hakem Kurulu kararları kesindir ve toplu iş sözleşmesi hükmündedir. Yüksek Hakem Kurulu, uyuşmazlığı dosya üzerinde inceler. Gerekli görüldüğü durumlarda taraflar ve ilgililerden uyuşmazlıkla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Taraflar ve diğer bütün ilgililer, Yüksek Hakem Kurulunun istediği bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür. Yüksek Hakem Kurulu, görüşlerini öğrenmek istediği kişileri çağırıp dinler veya bunların görüşlerini yazı ile bildirmelerini ister.
- **Grev Sayısı:** Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine greve giden işyerlerinin sayısını verir.
- **Sendika:** İşçilerin ve işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için meydana getirdikleri tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır.
- **Konfederasyon:** 4688 sayılı Kanuna göre değişik hizmet kollarına tabi olarak kurulmuş, 6356 sayılı Kanuna göre ise; değişik işkollarında en az beş sendikanın bir araya gelerek oluşturdukları tüzel kişiliği olan üst kuruluşları ifade eder.